

Huvudman

Lessebo kommun
info@lessebo.se

Ärendet

Tillsyn av Lustigkulla skola, förskoleklass och grundskola i Lessebo kommun

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Lessebo kommun en anmärkning avseende brister rörande planen mot kränkande behandling. Lessebo kommun ska senast **2023-04-11** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning under ledning av lärare, undervisning av behöriga och legitimerade lärare, studie- och yrkesorienterande verksamhet, frånvaroutredningar, extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, arbetet mot kränkande behandling samt det förebyggande arbetet för att skapa studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:7374) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2022 inlett en tillsyn av Lustigkulla skola i Lessebo kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Lustigkulla skola följer gällande bestämmelser om att undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning av behöriga och legitimerade lärare, studie- och yrkesorienterande verksamhet, frånvaroutredningar, extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, arbetet mot kränkande behandling, planen mot kränkande behandling samt det förebyggande arbetet för att skapa studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan och rektorn samt lektionsbesök den 15 och 16 november 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat frånvaroutredningar, åtgärdsprogram och planen mot kränkande behandling. Skolinspektionen har därutöver begärt in komplettering från huvudmannen samt hållit en kompletterande intervju med rektorn den 14 december 2022. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Det framgår av skolans plan mot kränkande behandling och av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektorn att eleverna medverkar i arbetet med planen genom att de tillfrågas kontinuerligt genom klassråd, elevråd, fritidsråd, temadagar samt att de görs delaktiga i skolans värdegrundsarbete. Vidare kartlägger elevrepresentanter skolgården och skolbyggnaden tillsammans med personal för att upptäcka riskområden. Enligt rektorn är det svaren från skolans elevenkät som ligger till grund för åtgärderna i nästa års plan. Vidare uppger rektorn att de gör analyser av resultaten och ser vilka utvecklingsområden som finns inför nästa års plan samt att de utvärderar målen de satt i årets plan. Vid Skolinspektionens granskning av skolans plan mot kränkande behandling framkommer att den innehåller en redogörelse för vilka åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Det finns också angivet i planen vilka förra årets åtgärder var. Däremot finns ingen

redogörelse i planen för hur de planerade åtgärderna från förra året har genomförts. Av intervju med lärare framgår att de gör en analys av åtgärderna i slutet av terminen men att analysen inte dokumenteras.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan (6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med planen mot kränkande behandling inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att det i planen saknas en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Vad gäller arbetet med planen i övrigt framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Lessebo kommuns verksamhet vid Lustigkulla skola uppfyller inte fullt ut författningarnas krav vad gäller planen mot kränkande behandling. Utredningen visar när det gäller skolans arbete med planen mot kränkande behandling att eleverna är delaktiga i arbetet och att skolan beslutar om åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling men att det brister i dokumentationen av uppföljningen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Lessebo kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare framgår att all undervisning vid skolenheten är lärarledd. Eleverna kan under vissa lektioner eller som delar av arbetspass arbeta i grupper utan lärares direkta ledning, men varje lektion inleds och avslutas av lärare. Vid Skolinspektionens lektionsbesök var samtliga lektioner lärarledda.

Rättslig reglering

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av lärarförteckning och intervju med rektorn framgår att det finns lärare på lågstadiet som undervisar i ett eller flera ämnen som de är obehöriga i, trots att det finns lärare på skolan som har behörighet att undervisa i dessa ämnen. Rektorn uppger att skälet till den aktuella tjänstefördelningen med en lågstadielärare som undervisar på mellanstadiet är att det annars inte hade funnits någon legitimerad lärare på mellanstadiet och att det behövs för att få en bra helhet för alla elever på skolan. Planeringen inför nästa läsår är att två av lärarna ska studera på Lärarlyftet för att utöka sin behörighet även för mellanstadiet.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). Om det inte finns någon inom huvudmannens organisation att tillgå som uppfyller kraven, eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervis-

ningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får bedriva undervisningen högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att elever på Lustigkulla skola får undervisning i vissa ämnen och årskurser av lärare som inte är behöriga i ämnet trots att det på skolan finns lärare som har aktuell ämnesbehörighet. Mot bakgrund av rektorns uppgifter om att den aktuella tjänstefördelningen är gjord utifrån att det ska finnas legitimerade lärare även på mellanstadiet gör Skolinspektionen bedömningen att det får anses finnas särskilda skäl, med hänsyn till eleverna, för att undervisningen på lågstadiet bedrivs av obehöriga lärare i vissa ämnen. Verksamheten bryter således inte mot bestämmelserna avseende att eleverna ska ges undervisning av behöriga lärare så långt det är möjligt. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studie- och yrkesorienterande verksamhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att eleverna ges information om språkvalet i årskurs 6. Lärare och rektor uppger även att eleverna får information om att alternativen inom språkvalet påverkar elevernas meritvärde. Det finns ingen studie- och yrkesvägledare anställd vid skolenheten, men lärare, personal från elevhälsan och rektor uppger att lärarna inkluderar studie- och yrkesorientering i ämnesundervisningen i bland annat samhällskunskap. Mentorerna behandlar även frågor om elevernas framtid vid utvecklingssamtal.

Rättslig reglering

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses (2 kap. 29 § skollagen).

Skolans mål är att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden, har inblick i närsamhället och dess arbets-, för- enings- och kulturliv, och har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder (Förordningen [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [Lgr 22], 2.6 Skolan och omvärlden).

Rektor ansvarar för att samverka med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning (Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att det startas utredningar om elever har hög frånvaro. Lärare och personal från elevhälsan uppger att det inte finns några elever med hög frånvaro som inte har utretts. Skolan arbetar efter en "frånvarotrappa" som anger vad som ska göras utifrån graden av elevens frånvaro. Lärarna uppger dock att det är sällan det går så långt att en frånvaroutredning behöver inledas, utan många av de åtgärder lärarna vidtar i ett tidigt skede i form av samtal med elev och vårdnadshavare räcker för att elevernas närvaro ska öka. Det framgår också att personal från elevhälsan är involverade i arbetet med att utreda elever med hög frånvaro.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare och rektorn uppger i intervjuer att alla elever får sitt behov av extra anpassningar tillgodosett i undervisningen. Representanter för elevhälsan uppger att alla lärare är förtrodda med arbetet och ger eleverna extra anpassningar i undervisningen.

När det gäller anmälan om utredning av behov av särskilt stöd uppger lärare att de anmäler elever som trots extra anpassningar befaras inte nå betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper till elevhälsoteamet, där rektorn ingår. Rektorn fattar sedan beslut om att starta pedagogisk utredning. Lärarna uppger vidare att en utredning alltid startas när de anmält till elevhälsoteamet och att de

elever som har ett åtgärdsprogram får det stöd som anges däri, vilket också bekräftas av rektorn.

Rättslig reglering

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 7 § skollagen).

Rektorn ska se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer uppgifter om att det finns nyanlända elever i årskurserna 1 och 2 som inte kan svenska, men som inte får studiehandledning på modersmålet. Det framkommer dock också av intervju med rektorn och representanter för elevhälsan att skolan har gjort bedömningen att dessa elever inte är i behov av studiehandledning utan är i behov av att utveckla det svenska språket och att de därför får språkstöd för att klara svenskan.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte att Lessebo kommuns verksamhet vid Lustigkulla skola har brutit mot bestämmelserna avseende studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen gör därför bedömningen att ärendet ska avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, personal från elevhälsan och rektorn uppger att de har arbetat mycket för att skapa studiero på skolan och att arbetet har gett god effekt. De ger som exempel att de har arbetat med hur de lägger rasterna, om rasterna ska vara delade eller gemensamma för eleverna, samt att de har infört rastaktiviteter och rastvärdar. Att det har blivit lugnare på rasterna har enligt rektorn lett till att studieron förbättrats eftersom lärarna inte behöver arbeta lika mycket med konflikter under lektionstid. Skolan har anställt ytterligare en socialpedagog utöver den socialpedagog som arbetat på skolan sedan tidigare och som stöttar de elever som har behov av det. Vidare har elevhälsan utökats med ytterligare personal. Att eleverna får det stöd de behöver har också bidragit till ökad studiero enligt rektorn. Utöver detta har skolan arbetat med ordningsregler, konsekvenstrappa och möten med föräldrar där studiero har tagits upp.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan och rektorn framgår att personalen på skolan agerar vid kränkande behandling. Vidare framgår att personalen anmäler kränkningar till rektorn och att rektorn sedan anmäler vidare till huvudmannen via kommunens digitala system. Personalen gör vid anmälan en mindre utredning och de kan också sätta in åtgärder. Efter anmälan fattar rektorn beslut om ytterligare utredning behövs och om eventuellt fler åtgärder ska vidtas.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § andra stycket skollagen). Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero (5 kap. 6 § skollagen).

Av läroplanen framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas (Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet).

Det framgår vidare att skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde och tar avstånd från att människor utsätts för kränkande behandling. Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling (Lgr 22, 2.1 Normer och värden).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Nyman

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Nyman

X Christina Aro Östgren

Föredragande
Signerat av: Christina Aro Östgren

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren David Lopez Svensson medverkat.